

Eidsvoll kommune
Postboks 90
2081 EIDSVOLL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Olav Thøger Haaverstad, 32266828

Tillatelse til skadefelling av to ulver i Eidsvoll m.fl. kommuner

Vi viser til brev av 30.06.2023 med tillatelse til skadefelling av én ulv i Nord-Odal og Stange kommuner og deler av Eidsvoll, Nes, Løten, Elverum, Våler, Åsnes og Grue kommuner. Tillatelsen gjelder til 14. juli kl 12. Tillatelsen er påklaget av Aktivt rovdryvern, men klagen ligger til behandling i Miljødirektoratet.

Den 30.06.2023 ble det meldt om til sammen 14 døde og avlivede sauer og lam. I etterkant er ytterligere 10 sauer og lam undersøkt og vurdert som tapt til ulv, mens det for fire undersøkte dyr ikke har vært mulig å fastslå dødsårsak. Det er samtidig meldt om mange søyer som mangler lam, og erfaringene fra tidligere skader fra ulv i området viser også at de reelle tapstallene er høyere enn antallet dyr som lar seg gjenfinne og dermed undersøke av Statens naturoppsyn (SNO).

Samtidig med dokumenterte skader fra ulv i Eidsvoll er det tatt bilder av ulv med viltkamera lenger nord i fellingsområdet, sist ved Hagaroa i Elverum kommune natt til den 9. juli samtidig som det var dokumenterte skader fra ulv i Lysjøen i Eidsvoll. På bakgrunn av dette har SNO vurdert at det er sannsynlig at det kan være to ulver innenfor fellingsområdet. Vi gav derfor, i samråd med Statsforvalteren i Innlandet, den 9. juli kl 21.55 muntlig tillatelse til felling av inntil to ulver i det samme skadefellingsområdet og med de samme vilkår som tidligere. Den tillatelsen foreligger skriftlig i dette brev.

Lovgrunnlaget

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Rovviltforskriften § 9 gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnd, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. I vurderingen skal Statsforvalteren drøfte skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 andre ledd bokstav a til d

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader

- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Samtidig legger Stortingets rovviltforlik fra 2011 føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Felling kan bare gjennomføres hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til. I perioden 1. juni 2023 til 15. februar 2024 er myndighet til å fatte vedtak om skadefelling tillagt Statsforvalteren. Rovviltnemndene i region 4 og 5 har i vedtak av 15. mai 2023 fastsatt en kvote på 10 ulv for betinget skadefelling. Dette vedtaket er påklaget, og ikke ferdig klagebehandlet. Kvoten er så langt belastet med to dyr felt under skadefelling i henholdsvis Tynset og Stange kommuner.

Statsforvalterens vurdering

Områdets betydning som beitemark

Området hvor skadene har oppstått er innenfor beiteprioritert område jf. forvaltningsplanen for rovvilt i region 5 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 4. Det slippes et stort antall sau på utmarksbeite i dette området og i tilgrensende beiteområder. Statsforvalteren anser at området har stor betydning som beitemark.

Skadenes omfang og potensialet for fremtidige skader

I henhold til kommentarene i rovviltforskriften er situasjoner hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, i kjernen av bestemmelsen. Hvis det har skjedd skade i det aktuelle området for lengre tid tilbake, typisk sist beitesesong, vil det også være hjemmel til å fatte vedtak om felling forutsatt at øvrige omstendigheter åpner for dette. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå. I det aktuelle området, samt i omkringliggende beiteområder, er det sluppet et stort antall sau på utmarksbeite. Det er så langt dokumentert 16 sau eller lam tatt av ulv etter én ulv ble felt på skadefelling i Stange den 29.06.2023. Erfaringer fra tidligere år viser at ulv som oppholder seg i beiteområder for sau ved beiteslipp og etter beiteslipp, kan forårsake omfattende skader på kort tid. Dersom to ulver oppholder seg i området, vil potensiale for skader etter Statsforvalterens vurdering være større. I dette området har det også tidligere år vært skadesituasjoner med store tap av sau forårsaket av ulv. Tapsomfanget inneværende år er økende, og Statsforvalteren anser at potensialet for fremtidige skader er stort dersom ulv fortsetter å oppholde seg i området.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det er et stort antall sau på utmarksbeite i området. Statsforvalteren kan ikke se at det er mulig å gjennomføre effektive forebyggende tiltak mens beitedyra går spredt på utmarksbeite. Det er gitt tilbud om midler til ekstra tilsyn i de berørte områdene. Dette kan bidra til raskere å avdekke skadesituasjoner, men vil i begrenset grad forebygge ytterligere skader. Det mest effektive tiltaket for å hindre skader vil være å sanke inn dyr fra utmarksbeite. Dette er samtidig inngripende tiltak som legger sterke begrensning på utnyttelsen av området som beitemark. Statsforvalteren viser til at skadene har oppstått i beiteprioritert område, hvor det skal være lav terskel for felling og det skal mer til for å se at andre tiltak er tilfredsstillende med hensyn til de begrensninger som legges på beitebruken i området. Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det ikke andre tilfredsstillende tiltak enn å gi tillatelse til felling for å avverge skader på husdyr i dette tilfellet.

Hensynet til bestandens overlevelse

Den felles skandinaviske ulvebestanden er for sesongen 2022-2023 beregnet til å bestå av cirka 510 individer. Det er en nedgang på 30 individer sammenlignet med forrige vinter. I registrerings sesongen 2022-2023 (perioden 1. oktober-31. mars) er dokumentert totalt 89-92 ulver med enten helnorsk tilhold eller med tilhold på begge sider av riksgrensen mot Sverige, noe som er en betydelig nedgang siden foregående år. Av disse er det i løpet av registrerings sesongen en kjent avgang på 26 ulver. Halvparten av disse ble felt i Norge. Etter registrerings sesongens avslutning (31.3.2023) er det en kjent avgang på tre ulv i Norge. Det er dokumentert tre sikre valpekull i helnorske revir og seks valpekull i grenserevir i 2022. Bestanden er dermed på bestandsmålet. Statsforvalteren viser til at Rovviltnemndene i region 4 og 5 har fastsatt en kvote for betinget skadefelling av ulv på 10 dyr. Kvoten gjelder i perioden 1. juni 2023 til 15. februar 2024. Ved fastsettelse av kvoten har rovilt nemndene vurdert eventuelt uttak opp mot bestandens tåleevne. Av den vedtatte kvoten på 10 dyr er det så langt felt to dyr. De aktuelle ulvene må antas å være streifindivid og oppholder seg utenfor ulvesonen. Felling av en ulv i dette området vil ha liten innvirkning på muligheten for å nå bestandsmålet, og Statsforvalteren anser at det ikke vil true bestandens overlevelse. Det er ikke kjent forekomst av genetisk viktige individer i området.

Naturmangfoldloven § 8 - 12

Vedtaket baserer seg på siste tilgjengelige kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Statsforvalteren viser til bestandsrapporter publisert på nettsidene til Rovdata, som har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Statsforvalteren anser at føre-var prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt. Det aktuelle fellingsområdet for tillatelsen er utenfor ulvesonen, og ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Det foreligger ikke opplysninger om at det forekommer genetisk verdifulle individer av ulv i området. Dersom individet likevel viser seg å være av stor genetisk verdi for den Sør-Skandinaviske ulvebestanden, må det gjøres en ny vurdering av evt. andre tiltak enn felling. Naturmangfoldloven § 11 anses ikke som relevant her.

Konklusjon

Statsforvalteren anser at vilkårene for å gi skadefellingstillatelse på ulv i det aktuelle området er oppfylt. På bakgrunn av at det er sannsynlig at det oppholder seg to ulver innenfor skadefellingsområdet, utvides derfor tillatelsen til å gjelde to ulver. Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre skader er at det iverksettes fellingsforsøk på ulvene. Hensynet til en effektiv gjennomføring av skadefellingen uten fare for at felles flere ulver enn det er gitt tillatelse til, taler også for at tillatelsen utvides til å gjelde to individer. Statsforvalteren gir derfor tillatelse til skadefelling av to ulver innenfor den geografiske avgrensning og de vilkårene som går frem av vedtaksbrevet av 30. juni. Tillatelsen gjelder til 14. juli kl 12.

Etter instruks fra Miljødirektoratet av 21. mai 2018, skal Statsforvalteren ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre relevante vurderinger knyttet til dette. Statsforvalteren har bedt om at fellingslaget samler inn hår og møkkprøver for DNA-analyse dersom de kommer over dette. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel hår, avføring eller urin, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikret dette materialet

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Olav Thøger Haaverstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

LØTEN KOMMUNE	Postboks 113	2341	LØTEN
STANGE KOMMUNE	Postboks 214	2336	STANGE
GRUE KOMMUNE	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
NORD-ODAL KOMMUNE	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
ELVERUM KOMMUNE	Postboks 403 Vestad	2418	ELVERUM
NES KOMMUNE	Postboks 114	2151	ÅRNES
VÅLER KOMMUNE	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
ÅSNES KOMMUNE	Rådhusgata 1	2270	FLISA
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER

Skadefellingsleder Henning Utti